

GEORGE HAY

NEPRIATELIA SPASY

TELO,
SVET
a DIABOL

 ZACHEJ®.sk

NEPRIATELIA
SPÁSY

GEORGE HAY

NEPRIATELIA
SPÁSY

TELO,
SVET
a DIABOL

Copyright © 2021 by TAN Books/St. Benedict Press, USA

All rights reserved.

This Slovak edition published in arrangement with TAN Books/St. Benedict Press through Riggins Rights Management.

Z amerického originálu:

The Enemies of Salvation: The World, the Flesh, and the Devil

Vydal: © Zachej.sk, 2023

Preklad: © Martin Matis

Grafika: © Bookwork.sk

Jazyková korektúra: Zuzana Hašková

Nihil obstat: prof. ThDr. Cyril Hišem, PhD.

Imprimatur: Mons. Bernard Bober, arcibiskup metropolita,
ABÚ Košice – prot. č. 306/23, 13. 4. 2023.

Citácie sú uvedené podľa:

Biblia – Starý a Nový zákon, katolícky preklad, SSV, 2016

Katechizmus Katolíckej cirkvi, SSV, 2017

ISBN: 978-80-8211-503-4

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

KRÁTKY ŽIVOTOPIS BISKUPA GEORGEA HAYA

„Od náboženskej revolúcie v šesnástom storočí nebola Katolícka cirkev v Škótsku nikomu taká zaviazaná ako biskupovi Hayovi, jej najväčšiemu pastierovi za posledných tristo rokov.“

John Strain (1810 – 1883)

arcibiskup metropolita Diecézy St Andrews a Edinburgh

George Hay sa narodil ako potomok protestantskej rodiny v roku 1729 v Edinburghu a žil v dobe, ktorá pre jeho rodné Škótsko nebola jednoduchá. Mal iba šesnásť rokov, keď ho povolali k bitke pri Prestonpanse, aby ošetroval ranených, a preto aj musel prerušiť štúdiá na Edinburskej univerzite, kde sa mu otvárala cesta k lekárskej kariére. Strhnutý vírom politických a vojnových udalostí tých čias, Hay sprevádzal armádu Karola Eduarda Stuarta, až kým ho choroba neprinútila vrátiť sa domov. Ako predtým jeho otca aj jeho potrestali za podporu

Stuartovcov a na dvanásť mesiacov ho uväznili v Londýne. O jeho dovtedajšom náboženskom živote nemáme veľa poznatkov, iba že ho mohla silnejšie ovplyvniť episkopálna viera jeho rodičov. Avšak, čo je veľmi zaujímavé, bolo to práve počas pobytu vo väzení, keď muž menom Neighan prvýkrát zoznámil Haya s pravdami katolíckej viery. Po odpykaní si trestu v Londýne sa vrátil do Edinburghu a po zvyšok svojho dospievania sa vzdelával v pravej viere, študujúc diela katolíckych mysliteľov. Od škótskeho konvertitu Johna Gothera si prečítal knihu s názvom *A Papist Misrepresented and Represented* (Prekrútený obraz pápeženca), v ktorej autor uviedol niektoré nesprávne názory na katolícku doktrínu a svoje odpovede na ne. Hay nepochybne všeličo pochopil už len na základe vlastného štúdia, ale čoskoro sa mu dostalo poučenia od jezuitskeho misionára otca Seatona, a tak vo veku dvadsať rokov mohol pristúpiť k Eucharistii a naplno prijať katolícku vieru.

Systematické potláčanie katolicizmu v Škótsku počas Hayovho života bolo dôsledkom škótskej reformácie, ktorá sa začala necelých dvesto rokov pred jeho narodením. Prísne trestné zákony, ktoré sa teraz naňho ako praktizujúceho katolíka vzťahovali, mu znemožnili dokončiť štúdium medicíny, ale zamestnal sa ako zdravotník na lodi, ktorá mala namierené do Stredomoria. Božia prozreteľnosť zariadila, aby sa pred vyplávaním stretol s apoštolským vikárom vtedajšieho londýnskeho obvodu, biskupom Richardom Challonerom, známosť s ktorým Haya presvedčila, že jeho poslaním je

stať sa kňazom. Hay nato cestoval do Ríma, kde takmer osem rokov študoval na Scots College, aby v roku 1758, asi deväť rokov od svojho vstupu do Cirkvi, bol vysvätený kardinálom Spinellim. Jeho cestu k biskupskému úradu z veľkej časti tvorila jeho služba u biskupa Granta, ktorý pôsobil v obvode Enzie v Banffshire a krátko po tom, ako prijal Haya za svojho pomocníka, zaujal miesto biskupa Smitha ako apoštolský vikár v Lowlande. Vo svojej novej pozícii dostal biskup Grant povolenie pribrať si Haya ako svojho koadjútora, čím sa Hay zároveň stal nástupcom biskupa Granta. Jeho vysviacka za pomocného biskupa sa konala v Nedeľu Najsvätejšej Trojice v roku 1769, ale vzhľadom na trestné zákony prebehla údajne v tajnosti a s obmedzenou účasťou veriacich. O niekoľko rokov, v roku 1778, Hay oficiálne vystriedal biskupa Granta vo funkcii apoštolského vikára v Lowlande a tak sa začala jeho náročná, ale plodná práca vo vikariáte, počas ktorej sa neúnavne usiloval o zjednotenie Cirkvi.

Počas takmer tridsiatich piatich rokov, keď ako biskup spravoval lowlandskú oblasť, Hay publikoval spisy, podnikal kroky, ktoré významne prispeli k prijatiu katolíckej viery v Škótsku, a pracoval na reforme seminárov. Zaslúžil sa tiež o vydanie prvej anglickej katolíckej Biblie v Škótsku, hoci známejší je pre svoje originálne dielo venované katolíckemu učeniu: v rokoch 1781 až 1786 postupne vyšli jeho knihy s názvami *The Sincere Christian* (Úprimný kresťan), *The Devout Christian* (Oddaný kresťan, časť z nej uvádza táto kniha) a *The Pious Christian*

(Zbožný kresťan). Každá z nich, prísne zakotvená v Písme a učení Cirkvi, zdôrazňuje, aké dôležité je uznať neomylnú autoritu Cirkvi a aké nevyhnutné je zjednotiť sa pod Katolíckou cirkvou, ktorá je pravým zdrojom spásy. Už sme povedali, že životná púť biskupa Haya viedla pomedzi dopady škótskej reformácie, ktorá sa začala v roku 1560, preto ľudia jeho doby snád' viac ako čokoľvek iné potrebovali, aby im niekto pripomenul autoritu Cirkvi a jej význam pre spásu Božieho ľudu.

V prvom roku Hayovho pôsobenia vo funkcii biskupa skupina výtržníkov podpálila jeho novopostavenú kaplnku a dom v Edinburghu, čo bola ich odpoveď na jeho verejné pokusy zbaviť katolíkov útlaku. Hoci ho vraj požiar pripravil o väčšinu majetku, z ktorého časť zhorela a časť skončila na dražbe, vláda mu len málo vyšla v ústrety, keď mu poskytla nízke odškodné. Pri tom všetkom si biskup Hay ešte získal všeobecné uznanie za svoj vyrovnaný prístup a nepoľavil v odhodlaní pomáhať svojim katolíckym spoluobčanom. Vytrvalá snaha biskupa Haya priniesť úľavu katolíkom, ktorým slúžil, sa nakoniec dočkala odmeny roku 1793, keď z uznesevania parlamentu bola väčšina trestných zákonov zrušená. A ešte akou úľavou muselo byť pre samotného biskupa, že sa mohol dožiť chvíle, keď v Škótsku schválili katolícke vierovyznanie!

Činnosť biskupa Haya, pokiaľ ide o formovanie budúcich kňazov, sa odráža v jeho starostlivosti o ďalší rozvoj seminárov, ktoré boli v jeho okruhu. Kvôli nemu navštívil i pápeža a zostal v Ríme asi šesť mesiacov robiac

všetko pre to, aby získal súhlas a podporu na reorganizáciu Scots College, seminára, ktorý aj sám navštevoval. Hlavným cieľom biskupa Haya bolo, aby kolégiu prideliť škótskych predstavených, ale trvalo niekoľko rokov, kým sa jeho plány uskutočnili. Biskup Hay pomýšľal aj na seminár v Paríži, ale revolučné udalosti vo Francúzsku zmarili jeho úsilie; založenie nového seminára na Aquhorthies College v Aberdeenshire bolo jednou z jeho posledných služieb v úrade.

S veľkou trpezlivosťou čakal biskup Hay na povolenie, aby mohol svojho pomocného biskupa Alexandra Camerona vymenovať za svojho nástupcu, a nejaký čas po svojom odchode do dôchodku, v roku 1811, zomrel vo veku osemdesiatdva rokov. Oddanosť biskupa Haya svojej viere a dušiam, ktoré mu boli zverené, tvárou v tvár katolíckemu útlaku vzbudzuje opravdivý obdiv. Jeho dielo, ktoré urýchlilo prijatie katolíckej viery v Škótsku, je dôvodom, prečo jeho vplyv ďaleko presiahol čas a priestor, v ktorých žil. Posolstvo spisov biskupa Haya sa totiž nestráca ani v súčasnom svete, ale je preň, naopak, dôležité: pripomína katolícku odpoveď na protestantský fenomén a oživuje nádej na zjednotenie všetkých ľudí pod jednou vierou.